

Från: Hans Larson <hans@skrivtolkning.se>
Skickat: den 2 juli 2020 14:32
Till: kommunikation@msb.se; Registrator; Media; Ala Shakrah
Ämne: Presskonferens 2 juli

Kategorier: KE

Då är klockan två. Välkomna till dagens myndighetsgemensamma pressträff om covid-19. Johanna Sandwall, krisberedskapschef på Socialstyrelsen, är här. Bitte Bråstad, chefsjurist, och Anders Wallensten, biträdande statsepidemiolog på Folkhälsomyndigheten. Och Morgan Olofsson är kommunikationsdirektör på MSB. Via länk har vi Marianne Undvall, medicinskt ansvarig sjuksköterska vid Söderhamns kommun. Hon ska berätta om kommunens arbete med utökad provtagning, på äldreboenden. Efter presentationerna går det bra att ställa frågor till alla. Vi har med några på länk. Det finns också tid för individuella intervjuer, efteråt, utomhus. Jag lämnar till Anders Wallensten.

-Tack. Vi börjar dagens pressträff genom att se ut i världen som vanligt. Som ni kanske läst är det mest fokus på USA, där man noterar rekord i antal anmälda på en dag. Det är stora problem där, man jobbar med att se vad som händer om man öppnar samhällen, i vissa stater har man dragit tillbaka planerna. Det visar att det kan behövas åtgärder, det är uppenbart. Vi har cirka 10,7 miljoner fall i världen, 500 000 avlidna, drygt. Veckan är inte fullständig den sista, så det är svårt att se om trenden fortsätter. I Europa och Storbritannien har vi en fortsatt plåtautveckling med 1,6 miljoner fall, 177 000 avlidna. Veckan är som sagt inte komplett, i slutstapeln. Om vi ser på Sverige har vi en lite annorlunda kurva, som ni ser. Vi kan se att de som betraktas som allvarligare fall, på lila linjen, de sjunker. På de lindriga fallen ser vi ett nedåttapp, vilket vore välkommet. Men vi är osäker vad det beror på, det kan vara att man klumprapporterat fall från längre bak. Vi undersöker det och ska ge besked. Vi får se på utvecklingen. Men som ni ser är det 70 639 fall. Tittar vi på antalet IVA-vårdade ser ni att nedåtgående trenden fortsätter. 2 444 har vårdats på IVA i Sverige, hittills. Antal avlidna: Det är som ni vet, om vi ser 10 dagar tillbaka får vi ett medelvärde, och det fortsätter sakta nedåt. Vår ambition är att se till att plana ut kurvan. Det har varit från början att se till att underlätta för vården, vilket är välkommet när färre vårdas med allvarlig sjukdom. Vi kan tillsammans bromsa smittan. Vi ska stanna hemma även om man är lite sjuk. Är man över 70, undvik nära kontakter. Tvätta händerna ofta, avstå sammanhang med större antal deltagare, och håll avstånd till andra, inne och ute. Det här gäller verkligen alla. Det jag tog upp om USA, i början, det gäller här också. Smittan försvinner inte förrän den är borta, vi måste fortsätta och hjälpa åt för att de positiva trenderna ska fortsätta, med sjunkande antal fall. Det är sommar. Man kan tänka på att resa ansvarsfullt. Res inte om du har minsta symptom. Och undvik att resa med färdmedel där det inte går att boka plats. Undvik platser med mycket trängsel. Undvik större sociala sammanhang, det är lämpligt. Till exempel

dopfester, bröllop och liknande. Och personer i riskgrupp, extra viktigt att följa råden. Stanna hemma om du är sjuk, håll avstånd och ha god handhygien. Och man behöver inte knyta nya kontakter denna sommar just. Umgås med färre nya personer. Jag nöjer mig för idag. Vi går till mer juridiska frågor om restauranger.

-Ja, igår trädde en ny lag i kraft om restauranger, caféer och barer. Den tar vid där föreskrifter om restauranger, som vi hade förut, var reglerade, hur man förhåller sig till alla. Man håller avstånd, håller hygien och minskar trängsel. Det finns lagstiftning om det nu. Kommuner kommer ha tillsyn över att det sköts. Vi kommer då med nya föreskrifter vi beslutat om. De träder i kraft den 7 juli. Det är att vi närmare reglerar vilka åtgärder man kan göra för att undvika smitta. Det är framförallt att man kan begränsa antal besökare, avstånd mellan borden, information om hur man undviker smitta. Men nya regleringen är att för att det ska bli lättare för dem som har restaurang och för tillsynen, ska det vara minst 1 meter mellan sällskap. Är man familj och känner varandra kan man inte säga något från tillsynen, då får du ta ansvar. Är ni i familj kan ni sitta tillsammans. Så MELLAN sällskap, en meter. Detta är för att det ska bli tydligt. Annars säger vi en armlängds avstånd, 1,5-2 meter. Men i alla fall, minst en meter på restaurang. Det är det. Det kommer att vara kommunerna som följer upp det. Vi kommer också se på kollektivtrafiken och badplatser så kommunerna kan rapportera till regeringen om det fungerar.

-Detta ligger på hemsidan att lämnas. Vi ska prata om testning. Folkhälsomyndigheten arbetar för heltäckande testning inom äldreomsorgen. På hemsidan finns dokument med rutiner där man kan läsa om hur man tänker. Marianne Undvall, du är med på länk, medicinskt ansvarig sjuksköterska vid Söderhamns kommun. Du ska berätta om utökad provtagning på äldreboenden.

-Ja. Hör ni mig? Bra. Söderhamns kommun, i Gävleborgs län, har bra samarbete med region Gävleborg och övriga kommuner. Vi har tillsammans haft möten i vår, tillsammans med smittskydd och vårdhygien och chefsläkare och tagit fram bra rutiner. Vi var tidiga med prover i äldreomsorgen. Vi började med att ta prover på bara dem som hade infektionssymtom, men snabbt tog vi även på vaga symtom, för att fånga dem som har smitta. När vi identifierat att en person har symtom startar vi kohortvård som kvarstår till vi fått provsvar och personen är smittfri. Möjlighet för provtagning hos personalen kom i maj, och det har underlättat, man får inte jobba med symtom. Det har gjort att vi kunnat få dem i jobb igen. Det var en pollensäsong som var jobbig och många hade pollenallergi. Sedan kunde vi utöka provtagning på friska brukare, så kallad screening. Det har vi gjort, och startat med när personer kommer från sjukhusen och ska tillbaka till äldreboenden. Även om man flyttar emellan boenden eller ska hemifrån till bopenden har vi möjlighet att screena för covid-19.

Hittar vi ett positivt svar då kan vi vidta åtgärder. Kommer man från sjukhuset och behöver bli utskriven, och har smitta, kan vi erbjuda plats på covid-enhet, tills personen

är frisk. Är man i hemmet får man stanna hemma till man är frisk - allt för att förhindra att få in smitta i våra verksamheter. Ett negativt svar är ingen garanti för att man inte har smittan. Även om man flyttar in så är vi försiktiga, försöker hålla avstånd och vara extra uppmärksamma på symtom. Vi tar nytt prov efter 3-5 dagar, som ytterligare försiktighetsåtgärd. Det medför en stor administration, alla provtagningar. Kommunens sjuksköterskor har fått möjlighet att själva ordinera proverna vi tar i samband med inflytt, för att inte behöva besvära läkarna med detta. Men man meddelar alltid att proverna tas. Så jobbar vi!

-Då går vi till Johanna Sandwall, Socialstyrelsen.

-Tack! En kort lägesrapport från Socialstyrelsens särskilda organisation med anledning av covid-19: Totalt vårdas 431 patienter i intensivvården, med respirator i Sverige. Av dessa har 138 covid-19. Det vill säga: Fortsatt minskande antal patienter i intensivvården. Det är positivt. Även utanför intensivvården sjunker siffrorna långsamt: Idag vårdas 687 patienter med covid-19 på sjukhus, men utanför intensivvården. Vi har 624 tillgångarna IVA-platser med respirator. Det vill säga fortfarande 30 procent tillgänglig kapacitet. Det är positivt. Däremot är variationen över tillgänglighet och beläggningsgrad i intensivvården fortsatt stor mellan regioner. Mellan 14-67 procent. Behov av samordning mellan regioner kvarstår. När det gäller kommuner och regioners rapportering om påverkansgraden, som innefattar intensivvård och annat: Hälften rapporterar försämringar på kort sikt och på lång sikt. Kortsiktigt mäter vi på 24-72 timmar. Långsiktigt är 10-15 dagar. Vi tror att det hänger samman med reserekommendationer och oro för förändrat beteende och ökad smittspridning, men även belastad sjukvård och utmaningar med personalplanering. Av kommunerna som rapporterar veckovis till länsstyrelsen och Socialstyrelsen har 94 procent rapporterat denna vecka. Ingen kommun har kritisk påverkan på någon parameter. Bara några få kommuner har en allvarlig påverkan på sin verksamhet. Det rör framförallt oro för personalförsörjning. Slut för mig.

-Hej på er! MSB jobbar med att stötta dem som har mer direkt hantering av pandemin: Vi samordnar, kompletterar insatser, försöker blicka framåt för att se så att vi orkar hålla ut under hösten. Läget förändras ju stundom, även informationen. En viktig del handlar om kriskommunikation, att ha uppdaterad information om vad som gäller just nu. Det är det vi gör på pressträffarna. Detta är den 71:a i rad. Kriskommunikation är ibland helt avgörande, för att klara en kris, inte minst denna, då mycket handlar om att följa Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Vi måste var och en veta hur vi ska bete oss. Ganska ofta behöver vi ta tråkiga beslut. Att låta bli att bada på den överfulla stranden, gå förbi restaurangen där för många sitter. Men ibland svårare beslut. Jag bestämde mig för att inte åka på min favoritfarbrors begravning i Hälsingland. Jag kände inte till Marianne då. Men jag undvek ju att ta med smittan hit då. En rekommendation var ju att undvika större sociala sammanhang, som till exempel begravningar. Det kan göra ont, men ibland måste vi göra det för att tänka på varandra i övrigt. Det är bara när vi har

information och vi förstår varför vi ska göra något som vi faktiskt gör det. Det är kommunikation i brist på vaccin. Vi kan glädjas åt att det är fantastiskt många där ute som faktiskt följer pressträffarna. Ni lyssnar och tittar på dem. Som mest var ni, som tittade på klassisk TV och radio, 1,5 miljon i mitten av april. Men ni är fortfarande jättemånga, trots sommar och temperaturer på 30 grader eller mer, så är det många som slagit på TV eller radio. Nu i konkurrens med Sveriges Radios sommarepitet. I snitt har en miljon människor lyssnat på vanlig radio och TV. Även strömningstjänster. Det finns ju andra också, men aftonbladet hade 130 000 starter. Vi har kris[information.se](https://www.krisinformation.se), från MSB, med 200 000 besök. Kris[information.se](https://www.krisinformation.se) finns på dator eller appar. Det funkar på en badstrand också - ej en överfull dock! Man hittar bekräftad information, från Sveriges myndigheter. Samlad och bekräftad. En rekommendation utöver att hålla avstånd, tvätta händerna och undvika begravingar är att titta på pressträffarna, som ges på tisdagar och torsdagar. De sänds på TV, radio, och även på Folkhälsomyndighetens YouTube, där den teckenspråks- och skrivtolkas. Med rätt information är det lättare att ta tråkiga och jobbiga beslut - när man förstår varför det är viktigt att avstånd. Eller bara enkla grejer: Hålla avstånd på campingplatser, badplatser, restaurang, affär, och så vidare - allt för att skydda sig själv och andra. Tack för att ni håller i och håller ut under sommaren!

-Tack!

-Ekot, en fråga till Folkhälsomyndigheten: Jag läste i en läkartidning idag om orsaker till överdödlighet, hur det skiljer sig mellan olika grupper. En orsak som kan påverka att man avlider verkar vara biologisk. Hur mycket tittar ni på sånt? Vad spelar det för roll i ert arbete?

-Jag har inte hunnit ta del av artikeln, tyvärr. Men det är klart att vi är intresserade av allt som kan förklara skillnaden. Om det handlar om olika yrken, eller trångbohet, och så vidare. Det är många faktorer som spelar in. Vad som är viktigast tror jag inte man landat säkert i. Men all information är välkommen!

-En fråga om den nya lagen: Är det rimligt att lägga ansvaret på serveringsställen, för att rekommendationer och råd ska efterlevas? Det kanske inte finns tvål och handsprit längs vägen på något café. Är det rimligt att alla har det ansvaret?

-Har man restaurang så är det ju en riskfylld verksamhet, sett från ett smittskyddsperspektiv. Därför är det viktigt att man följer reglerna och rekommendationerna, om man har en sån verksamhet. Sen har ju alla verksamheter ett ansvar i att förhindra smitta, genom att följer rekommendera.

-Aftonbladet, en fråga till Folkhälsomyndigheten: Räknar ni med att smittotalen ökar när visst resande utomlands tillåts?

-Det beror på vart strömmarna går, om det är till länder med mindre smitta är sannolikheten kanske inte så stor. Men samtidigt finns det en större medvetenhet hos den enskilde och hos de mottagande länderna. Det är svårt att utgå från tidigare om

smittinduktion från utlandsresor. Nu när människor är medvetna gör det nog mycket. Det är tidigt att säga, men det bör följas så det inte blir problem. I så fall är det illa.

-TT. Jag undrar: Har ni koll på vilka som smittas nu och vilka som dör?

-Ja, det är så klart saker vi tittar på, bland annat åldersfördelningar och så vidare. Men inget särskilt att presentera just idag. Det är inga förändringar utan det vi sett är att det varit ganska lika ett tag. Men, regelbundet stämmer vi av det, om vi ser skillnader, men inte daglig dags.

-Är det unga som smittas?

-Ja, bland annat, vi har tittat på det. Man har sett en del smitta bland yngre, men det är inte dramatiskt att det nödvändigtvis tyder på stort ändrat beteende, i siffrorna vi såg idag. Men det kan vi ge tydligare besked på, om vi får en specifik fråga.

-Men ---- vet man vilka de är?

-Vi presenterar information på hemsidan om ålder och så vidare. Jag har inte den informationen, jag har inte tittat på den detaljen de senaste dagarna.

-Dagens Nyheter, en fråga till Folkhälsomyndigheten. Imorgon har 2 veckor gått sedan Midsommarafton. Kan ni se tecken på hur det påverkat smittspridningen i Sverige?

-Inte tydligt. Men vi ser på data och se om det finns större förändringar. Det har ju rapporterats om utbrott i Gällivare och något studentfirande och så vidare. Det sker händelser, men det är inte en generell tendens.

-Expressen. Den 4 mars skulle socialministern tillsammans med er öva på hur smittan förhindras på äldreboenden. Det kom inte upp i diskussion, trots att det var på dagordningen. Är det inte ett misslyckande med tanke på hur det varit på landets äldreboenden?

-Jag kan inte kommentera det, men ställ gärna frågan till någon annan som varit inblandad.

-själva ansvaret ligger på kommunerna och vi har haft möten med SKR och departementet och Socialstyrelsen. Vi har jobbat med frågan, men ansvaret ligger inte bara på Folkhälsomyndigheten, det är ett samarbete.

-SVT. De nya föreskrifterna som kommer från 7 juli, hur skiljer de sig från rekommendationerna man haft sedan tidigare hos restauranger?

-Det nya är 1 meter. Och att vi kopplar föreskriften till nya lagen om serveringsställen. Till exempel personalrestauranger omfattas inte, inte heller food trucks och så vidare. Skolbispisningar omfattas inte heller. Det finns några ändringar. Men generellt inte många.

-Västerbottenskuriren på länk.

-Två frågor till Folkhälsomyndigheten. Varför tror ni att antal dödsfall i vissa regioner, i Västerbotten till exempel, är lägre jämfört med andra regioner?

-Ja, det är något som är lite svårt att svara på. Det kan bero på om smittan kommit in på äldreboenden, där fler är sköra och riskerar allvarligt förlopp. Är det små tal i mindre

regioner kan det beror på slumpen lite, hur det spridigts i samhället. Vid större smittspridning är det större effekt.

-Finns det någon gemensam nämnare hos de regioner som klarat sig bättre?

-Väl värt att se på, har inga kommentarer om det just nu.

-Vi har inte fler... Jo, en fråga där. AFP.

-AFP. En fråga om rapporten igår, som såg en del brister i svensk krisberedskap. Har ni reflektioner kring det? Det berör er alla på sätt och vis.

-Jag har inte läst det, ögnade sammanfattningen och läste något om den. Men vi har varit tydliga att vi sett brister i krisberedskapssystemet tidigare, och det har varit en ständig utveckling av krisberedskapen i Sverige under lång tid. Jag tror den rapporten är korrekt och vi har nog mycket att jobba med framöver.

-Vi är klara, vi gör oss redo för individuella intervjuer utomhus. Tack för att ni kom hit!

--

Hans Larson

Svensk Skrivtolkning AB

A Humlegårdsgatan 22, 114 46 Stockholm

T 08 501 181 81

W www.skrivtolkning.se

